

мр Димитрије Машановић

Сан као смисао и нада

(поезија Драгутина Огњановића)

1.

Микрокосмос и маркокосмос у укрштајима, изненађењима и ћудима егзистенције („Жишка једна. . . уплаши лава.”), мозаик егзистенцијалних, моралних и метафизичких преокупација, ова поезија хоће да буде разоткривање егзистенцијалних суштина и помало једна метафизика обичног, природног и реалног. Зато је њено омиљено и често средство парадокс: „Застану пред обичношћу и заслепе од чуда”. Мисао о поезији и песнику, самосвесна, лудна и зато модерна, а опет довољно непосредна и витална, суштинска је црта Огњановићеве поезије, а присутно осећање уклетости „странца” („као проклети странац у свет си ринио доле”. (XIV), отуђења песниковог у свету, превладано је прихватањем и таквог света. То је, изгледа, основни смисао и порука ове књиге поезије, а понос, лудност и истрајност — снаге које су бит људскости — средстава су превладавања.

2.

Сан је у бити ове поезије. Тако се песник и програмски одређује, а у реализацији програма пресудна је, чини ми се, једна специфична оптика сна, саздана на поступку инверзибилности слика и представа, метафора и симбола. Визија и метод у овом смислу изванредно су усаглашени и самерљиви. Овде постоји и нека врста инверзије сна у односу на уобичајени смисао поезије сна. То је сан с подручја извесне активне контемплације, акције, чак „лобуне часова”, а није никако тиха лука бекства. Занимљив је у њој однос сан-стварност. „Именик сна” је веома пространи мисаони и акциони смисао сна, који је заправо осмишљење живота, бића света и песника,

што снажно пулсирају у једном инвентивном уметничком виђењу и особеној прегнатној стилизацији.

Мада у приличној мери рационализован, сан је стварност и тежња; он је циљ и симбол песниковог бића, његове управљености према себи као могућности. То је сан језе и усхита подједнако. Мање је то сан у његовом сопственом бићу и ткиву, мада је и тај аспект присутан. То је покушај видети, мислити, а и постојати, кроз сан као свест и самосвест, кроз чисту контемплацију, дозвану из дубине властитог бића. Сан је јава песникова, и човекова — савременог човека, дубоко проживљена и осмишљена. По
ве
ља

Огњановићев сан је сан јаве, сан стремљења, идеалних пројекција прожетих „кобном надом”: није кошмаран и подземан у суштини, мада су слике духа и сна понекад и овде кошмарно сабласне и опорно тврде. Неимар песник дефинисао је свој програм као пут кроз сан до бића: „Целину прерушавам у делове”. од делова правим целине.”

Машта је песникова наглашенија оптика интелектуалног виђења, његов сан, прилично рационализован, прочишћен, постао је средство и функција једне интелектуалне песничке визије. Такву оптику сна песник дефинише у I песми циклуса „Сизифов камен”.

„Вратих се себи тад
Огрнух своју кожу
Погледах низ мрак и видех

Око се једно светло по кругу ноћи креће.”

„Живи сан” има и то својство да „песма од сна потавни” („Дешавања”). У ткиву Огњановићеве песме сан очигледно има основну конститутивну улогу у структури песничког света и има бројна значења, али и исто тако у њој су присутне и извесне шифре његовог одгонетања.

3.

Метафизика времена и простора, бића и небића лично је прожелала и обележила овог песника. Близак му је доживљај метафизичке празнине и нестварности као тражења апсолута и чистог астралног простора духа, које има и своје упечатљиво обележје трагичне акценте:

„Невидљиви орао кљује ти мозак
није никакав бог
А свим боговима влада”.

Овом песнику, који другује и с модерним филозофима, блиска је „нигдина”. Он има отворене духовне очи за метафизичку спознају вечнога и пролазнога, блиско му је и трагично поимање, али је ипак мудар, ненаметљив и свестран, чак и када иде већ прокрченим стазама. Добро је што једна снажна нота витализма заглушује све оне тамне унутрашње гласове, што је доминантна у овој збирци, пристајање и помирење са светом, животом и љубави:

„Снажни од вољења
Лицем унапред
Човек и земља
Круже.”

Али је песник свестан замки и привида, сложених преливања бића и свести. И сазнање је опасан привид. Међутим, свим тим варкама и упркос, присутне су храброст и мудрост да им се доскочи:

По
ве
ља

„Иза огледала видиш зид.
Око тебе свуда зид.”

Онтолошка спознаја суштина и веза ствари и бића амбициозни је песников подухват, који природно тежи поетском одуховљавању модерног типа и адекватној формалној структури. У Огњановићевом свету све се држи чврсто у једној целовитој и свеопштој дијалектичкој повезаности и њеним осмишљеним супротностима. Одсејаје бића и његових закона, маркокозмос и микрокозмосу песник открива као чудо и лепоту појава које у његовом духу кореспондирају.

Од наивне спознаје немира и страха, преко постављања питања о смислу и чврсте личне спознаје о себи у свету и свету у себи, о његовој опорости и тврдоћи, песников пут води ка „замку светлости”, чистом зрачном простору, где је његов медиј, пре свега, песма и песник. Као откривање и оаза светлости и смисла указује се песнику пут до себе и бића:

„За овог великог мрава
Што у нама се креће
Под пљуском сунчеве песме
Стојим гранат и плећат.”

Неки егзистенцијални трагизам близак је песнику, али он песмом успоставља „мост светлости” и не да празнини и зебњи да овладају њиме. И филозофија кружења, враћања, дотакла се песника и оплодила његову песму. Један прави поетски драгуљ је дефиниција оваквог става. Песник уме изврсно да формулише у поетској симболичној слици поетско-филозофски став:

„Нема ничег што се догодило
На међи буђења и доласка
У игри ватре и пепела.”

Тај закон и смисао песник налази свуда:

„У магли овај столетни грм
Предака плач понавља.”

Или:

„Пепео отаџбину тражи“;
„Крв врела потопе понавља“, итд.

Огњановић улази у материју ирационалног и метафизичког са светлом смисла, рационализује их, али и остаје у сфери ирационалног визијом и изразом, те се налази на откривалачком и аутентичном добром путу сваке праве поезије. Повезаност еманација метафизичког и реалног врховна је његова мудрост:

„Ти не знаш
Робињо
Растати се са сенком
Не можеш
Када си пуна Сунца
Најдубље је у теби.”

Јасно усмерена према човеку, ова поезија је пристајање на свет и напор, увереност у њихов смисао, поред сазнања трагике света и органичених човекових моћи. Песникова ангажованост и храброст у једном вишем смислу је порука реалне наде и смисла:

„Нисмо ли да будемо и сами глад и хлеб
И исукани нож
Због овог хлеба не реци да има бољег раја
Него у нама самим у рани наших рана.”

Смисао и дело против растварања и бесмисла зраче стоичким миром и храброшћу:

„Не дај пауку хлеб”.

Песник нуди и налази смисао у човеку и његовом прегнућу, дубоко свестан трагике тог подухвата. Усмереност песникове поруке готово је програмска, стилски ефектно изражена, као тежња и усмереност активизму и лепоти:

„Пред ово тражење дубине
За једно јутро здравља
За један поздрав птице
За један корак горе.”

Један смер песниковог трагања је слутња дубина, дубина у себи, као извор бола и сна, који доносе „спас”. Налажење смисла потврђује песник у себи, у открићу властите дубине и природе:

По
в
е
ња

„Спас си нашао у себи дубоко тамо где човек
Прокопа своје откриће уврежен у бол и несан
И веран тражењу здравља био си напети слух
У глухом замку мозга.”

(„Круна крви”)

Основни филозофски став овог страсног тихог трагача у ткиву „бола и несна” за здрављем и смислом најизразитије се овде показује. Ако песника нешто најбоље представља, то су, управо, песме „Сизифов камен”, „Круна крви” и „Камени хлеб”. Једна опрезна специфична филозофија живота, која је превазилажење трагике, с местимичним оптимистичким призвуком, формулисана је јасним поетским језиком:

„Сачувај песму. . .
Потоп не може да дохвати пламен.”

„Сизифов камен”, централна песма истоименог циклуса, дубоко је карактеристична за песника. Једна црта сизифовске филозофије овде је индивидуализирана у поетски прикладном руху, у њој је присутна и специфична нота поетског поимања тог „тешког и лепог камена” што изазива и значи: драж и узалудност. Ту је и пристајање на тај терет: он је свет и стварност, са замкама, илузијама, немоћима и парадоксима нашег узлета и дела, али је и суштина наше ограничености, па, према томе, вредност дела и тако универзални симбол људске трагике:

„А кад га на врх изагнаш поћи ћеш с њим у низине.”

Тај привидни апсурд има смисла јер признаје плод, резултат, врх и сурвавање као ограниченост и могућност пропадања, а то је драж, и вредност људског стваралачког постојања. Тако песничка симболика Сизифовог камена није конвенционална. Камен је симбол плодности и пропадања, смисла и бесмисла света, много мудрија порука од некаквог апсолутног апсурда и очајања:

„И сам ћеш постати пепео
И бити свуд развејан
Као поленов прах
За нови неки камен да снагу нову оплодиш.”

Можда је најкарактеристичнији пример оригиналности, инвентивности и домета ове песничке мисли управо песма „Сизифов камен”. У сваком заносу је стрепња, и претња, распадање и зло суштински припадају у трајању, вредности и лепоти:

„Испречио се смук да љубав изуједа.”
(„Камени хлеб”)

Храброст, пркос и нада, као моћ превазилажења, су не само песничка већ и човекова моћ:

„Нисмо ли то једно сечиво оштрије од сваке смрти.”

Немири и игре луцидне, смирене и ублажене трагичке подједнако су својствене песнику и свету, осенцији и егзистенцији:

„Дубоко негде у теби
Проломио се тутањ.”

Трагика човекова је субјективна и објективна, привинда и стварна:

„Затрпан собом
Ратујеш са својом сенком
А кад те коб посети
Ти се у њу уселиш.”

Испод чистог израза и „тихог” става песник спреже своје емоције и асоцијације, укрођује немире и зато, управо’ естетски уверљиво и снажно делује. Трагично поймање света блиско је, несумњиво, песнику „кобне наде”, који је измислио ову чудну синтагму. Свест о моћи и рањивости њему је подједнако присна:

„Самозване птице
Слепе у кланац падају
Сакати јелен
Чека сунце.”

Инвентивно нађеном симболичном поетском сликом он је оваплотио трагику двострукости човековог бића:

„Главом о земљу
Крилом о небо
Птицо срушена у
лету.”

Ту чежњу за небом и пад на земљу, као раздвојеност и трагику супротности у човеку, он дефинише песнички инвентивним парадоксима. Рана и празнина су наличје лепоте и смисла свуда и у свему:

„Кад очи обисериш свицима небеским
Невидљив рађава те мрак.”

(„Заседа”)

Драгутин Огњановић је песник суспрегнуте, стишане осећајности и „будне нежности”, како је о њему тачно написао Душан Матић:

„И осмех један
Смрзлог те
Зрева.”

Он рови дубоко по свести, одсликава местимично и дубинску свест, мада не континуирано и систематски. Ипак, он рационализује слике дубинске свести:

„Ватрена коњица
Стазама ума прекаса.”

СТИШАНИ И ПРИПИТОМЉЕНИ СТРАХ И НЕМИР УВЕК СУ
ИЗА НАДЕ СВЕЛОСТИ, АКЦИЈЕ, УВЕК ЛУЦИДНОСТ И САВЛАДАВАЊЕ.

По
ве
ља

4.

У Огњановићевом песничком поступку има нечег сличног поступку у добијању тешке воде. Изразита густина, или особена стилска концизност, проширује и продубљује опсег његове песме и димензије песничког света. Карактеристична је уводна песма првог циклуса и целе збирке: „У сан увире песма”. Она садржи, изгледа, битне ставове песниковог „Верују” Песник је неимар сна као лепоте, маг и „пробисвет рапсод”, који „звезде у сузе пресељава”. Он се опредељује за универзални, дакле не искључиво лични, смисао песме.

Основну позицију песника, полазни став односа према поезији као пут тражења у себи и један метод интровертованог приступа бићу, налазимо јасно изражене у XIII песми I циклуса. Понекад заиста импресионира у овој збирци свест о достојанству песме и песника, као и способност песника да их поетски сугестивно изрази. Он је дубоко свестан вредности сопственог чина и напора. Повећење у смисао песме је надахнуто исказано:

„У простору усамљеног пејзажа
Као небеска вода
Не пресахњује реч
Нечије стопе
Померају границе векова.” (,,Кретање”)

Све је у човеку, у песнику. Песник и човек код њега су готово синоними:

„Светлости
Стаза ка теби
Из нас вијуга уз брег.”

Огњановић остварује једну разуђену поетику имплицитно дату у делу. У центру песниковог свемира је човек. Вера у сан је вера у песму. Рилкеовска мисао преоденута у нов облик зрачи искреношћу и оправдана је реализацијом у делу:

„На раскршћу обдлика
Плетиво умножава свет.” (,,Будност”)

Кореспонденције духа и ствари, песника и света, чест осу нове и инвентивне. Бездани и висови, хаос и ред,

светлост и тама присутни су и оригинално виђени у песниковом свету, који изражава поруку мудре замишљености и смирене наде:

„Светлости не остављај ме у глувој шуми.”

Овај сетно и чежљиво интонирани цитирани стих доживљава се као лајт-мотив целе збирке. Песма је прави пут до слободе:

„Птицу из крлетке пусти
Песму своју да нађе.”

Песник је као заробљеник лепоте, који је свестан трагике, бола и ирационалности своје љубави:

„Песник грли стабло
Које не разуме.”

Или:

„Рушим се
Песма ме зида.” (,,Филигран”. 9)

Песмом се траје и обнавља. Истовремено, она је тај процес рушења и зидања. Моћ песме и песниково поверење у њу су неограничени. Она је једини прави, универзални простор слободе и моћи:

„Иза закона и заклона песма влада.”

Песма је, дакле, откривени смисао; она не подлеже бесмислу. Последња песма је кључ за разумевање функције песме, завршни акорд збирке зрелог и целовитог песничког искуства. Круг је затворен, ако је то уопште био круг. Не, то је спирала. Песма је право трајање, смисао, нада, моћ, коначна порука песникове и животне авантуре:

„Мру звона
И попор светлости мре
Песми свуда мост.” (,,Песми свуда мост.”)

5.

И блага носталгија и трагични лирски осенчани мисаони продори нашли су свој израз у понекад диспаратним сударима слика, изненађењима, контрастима, који у овој збирци неретко остварују „чудесно” виђење. Ова поезија неће толико да засени мелодиозношћу, музикалношћу; она више делује сликама, симболима, мисаоним поентама, парадоксима.

Смисао збирке као целине открива се пажљивом читаоцу као развојно кретање и као композициони склад: ту нема пабирчења, већ је присутан један дубљи уметнички ред. Одрози, слике, визуелни и звучни поетски ефекти у

символима и метафорама, у контрастима и поређењима, грађа су једног самосвојног и самосвесног интелектуалног система и стишане оплемењене песничке емоције. Песникова машта утиске и детаље из природе и живота често спонтано претвара у универзалне слике — симболе, пуне свежих асоцијација и слојевитости, а то је велика одлика, одлика правог песника. И тамо где оставља утисак не реда, његова песма остварује један дубљи ред. То је модерна поетска структура, која тражи сарадњу да се дешифрује, јер је вишедимензионална, или, по Умберту Еку „отворено дело”.

Постоје у збирци веома тесне везе међу песмама, мотиви увиру један у други по неком музичком и логичком развојном следу, из чега проистиче потпуна повезаност свих мотива и стилска кохеренција. Једно од начела оваког чврстог компоновања остварују поједини стихови и синтагме као лајтмотиви у некој врсти музичке композиције.

Ево једне типичне слике, карактеристичне за структуру целе збирке, која може да покаже како је Огњановићева поезија крцата смислом, довољна себи, песнички свет са чврстим координатама и широко раскрыћеним просторима духа, с превладаним, углавном, искушењем речи:

„Скупе су ноћи бдења над неугаснућем звезда
Свете на обалама
Прелазећи преко реке
Звезда се једна у пламени мост претвара”.

Координате света у његовој многосмислености, његов ритам, закон и смисао песник налази свуда и изражава га у прегнантној форми:

„У магли овај столетни грм
Предака плач понавља.”

Надреалистичка Ревердијева „слика која изненађује” уводи нас и код Огњановића често у дубину непознатог и естетски је шокантна:

„Очи су велики болесници
Кад се небо распада.”

Преображаји пејзажа, динамика покрета заустављеног у слици и играма светлости и тако остварене промене чине не само карактеристику пластичности већ су у бити структуре ове поезије:

„Магла се под брегом
у стадо оваца претвара.”

Парадокс је једна од компонената њене стилске структуре, што је често и нека врста контрадне метафоре, која изражава мисаону двозначност и сложеност:

„Имам те кад те нема.” (наслов једне песме)

У облику парадокса песник често концизно кристализује дубоку мисао:

„Загазом у беспуће
Почиње пут”.

Смисао и бесмисао, кретање и враћање у Огњановићевој стилизацији добили су адекватан израз. Поред парадокса, често су код њега стилске и мисаоне инверзије, па су у инверзибилном односу чак и поједине песме (На пример, две песме истог наслова „Непогоде”). Понављају се ствари, исте су и бескрајно разнолике. Једна веома изразита отвореност „чуда” као многозначност и сличност света песник је, дубоко уронивши у себе и из себе, као и његов „паук” испредао у суптилним поетским везовима. Он уме да посматра свет око себе и да га дешифрује у духу, да пронађе суптилне и нове резонанце између себе и ствари.

Има у збирци местимично стилски и садржајно бледих, нетранспонованих места, обичних, поетски неозрачених слика живота. На пример:

„Хтедох да се помолим не знадох ни сам коме
Можда тој гомили деце или њиховој ларми
Или самоме себи само да се не кавжи.”

Понекад има и неке чудне, поетски нефункционалне напетости у сумњивим синтаксичким конструкцијама. У синтаксичној неподобности и разливености слике и ритма тешко да ће оваква места изазвати дрхтај истинске поезије:

„Не дозвољава сан себи
Да место непостојеће најједном не опусте
Рањено изненадним миром.”

Дијалектичка мисао о деструктивном и злом као компоненти у бићу света нашло је често адекватан израз и у звучно експресивној парадоксалној слици:

„Страх се препада страха
Крик се урлику у грло баца.”
(„Номади стада траже”)

Чести контрасти и таутологије у удруженом дејству су у основи структуре његових метафора:

„Под златним мостом
Крвава река протиче
Анђео одлази у горобиле
Да лечи тугу.” (,,Филигран” 5)

Овако сједињени у контрастну метафору као стилски поступак, инверзија и контраст, изражавају песникову визију као специфичну оптику сна, што је још једна од посебних стилских црта овог песника. Таква контрасна метафоza необичним укрштањем речи, слика и симбола остварује богате уметничке ефекте. Ево неколико примера: „на видику невид“, „смола погледа“, „трула сенка“, „на сиси црног млека“, „дивљином питоми“.

Огњановић употребљава и многе инвентивно изабране неологизме, као, на пример: „изгњездеале“, „спороход“, „кривопутице“, „прогркљане“, „видоказ“, итд.

Поред ових језичко-стилских средстава, веома су изражајне и обухватне метафоре уопште, којима је засићен Огњановићев песнички језик. Цитирајући неколико примера: „црни бичеви ноћи“, „свици су изболи мрак“, „живи сан“, „бесценвода“.

„Тих“, „прав“ и „сам“ су, рекао бих, три карактеристична епитета, који нам дају тачну представу о моралној и естетској индивидуалности песниковог света.

Многоструки и симболични вез поетске речи често овде отвара раскриљене широко просторе, богате и непновљиве. Може се открити права смотра инвентивно нађених симбола, који чине основу поетске структуре дела. На пример: вук, паук, змија, славуј, мрав, звезда, пепео, видоказ, пуж и др.

Песников дух као шкољка сажима и повезује огромна пространства. У поетске слике универзалног значења претопљене су драматичне ситуације из света природе и људског живота. Суптилни наговештаји и наслућивања, широки простор његове метафоре и симбола показују вишезначност речи и богатство песниковог света. Све га то чини универзалним, оригиналним и сугестивним.

Огњановићу је песма и жртва и искупење:

„Скупе су ноћи бдења над неугаснућем звезда
Свете на обалама.“

Овакве и сличне песникове метафоре имају често одсјај симболичне дубине, на пример: „птице“, „сакати јелен“, „будна ватра“, „дрво златно“, „мрав“, „пламен“, „пепео“, „крв“, „кланац“, „лешинари“ и сл.

„У овом кланцу
Лешинари се туку“
„Ватрено коло несито.“

Присутна је и Миљковићева симболика „биља“ и „ватре“, која је, као прапочетак егзистенције, вечитог пролажења и враћања, један од угаоних тачака његовог система симбола:

„Не дај ватри у биље“ (,,Филигран“)

Сличан значај у том систему има и симболика „звезде“:

„Јатакује звезда ми једна
У победи тешкој
Крунише ми сан.”

Х

Х Х

Поред симболично-апстрактног пејзажа и једне у извесној мери интелектуализоване песничке инвенције, има непосредности и присности, свежег даха природе, с којим се песник осећа сродјеним и присним. У песнику постоји и одушевљени усклик, широка раскрыћеност природе, вољене и оплођаване њом:

По
ве
ба

„Дођите под пазухе борова
Да удахнете смолу и муње.” („Будност”)

Иако је његов пејзаж дат са симболичним призвуком, песник је ту ипак најчешће чврсто на земљи, засењен и омамљен лепотом њене виталности и тајног смисла:

„Сврати на гозбу овде
Где светлост Земљу
Од лажних кристала брани.”

Овај миљковићевски поступак помало у грађењу симбола и метафора који је песнику послужио као инспиративни извор, не значи нигде муцање и понављање, као ни Дединчев сјај и стилска прегнантност или Настасијевићев звук и опора лепота његове речи, јер је Огњановић ишао сигурно својом скривено помало, али новооткривеном стазом. Присутан је местимично и давичовски поступак у грађењу метафора и симбола. По језичком грађењу најсроднији Огњановић изгледа Настасијевићу и Миљковићу, првом изванредном сажетошћу, па и склоношћу неологизма, а другом избором грађе за метафоре и симболе. Намећу се неке стилске асоцијације из Дединца (склоност анафоричном изражавању), коме је иначе ова поезија по типу, вероватно, најближа:

„Да будеш голи век
Да будеш спремни кључ
Да будеш живи сан.”

Обиље мотива показује и неоспорне песничке везе, али које је асимилирао један образовани песник, који је дух свој напојио на сродним изворима, а при том остао изворан и непомућен песнички глас.

9.

Тренутак вере и светлости је „унутрашње око”, моћ песника и песме, моћ сна јачих од мрака. То је храбра и мудра песникова порука! Доживљаји и слике поетског све-

та нису једнолинијски и шематични, већ противположене супротности, с веома израженим екстремним визијама и осећањима. Бодлеровски „ужас од живота и екстаза од живота” нису страни ни овом песнику.

Песниково, и човеково, морално гесло, а ово се код Огњановића не раздваја, само што је песниково најчовечије, најлуцидније постојање и могућност човекова, изражени су имплицитно на свакој страници ове добре песничке књиге:

По
вє
љд

„Да сањаш
И гинеш прав.”
„Обгрлио си земљу
А песма ти отиче низ руке.”

Песник се враћа и малим стварима као чистој радности. Он дубоко верује у смисао живота и света, открива чуда и тајне бића у себи и око себе, кроз себе: открива ред и смисао и у неред и несмислу, па је и по тој управи филозофско-онтолошкој димензији прави песник.

У „Епилогу” првог циклуса сажет је не само смисао циклуса него и песничке поруке:

„Светови су означили игру
Изломљеном визијом сна.”

Кроз себе, до бића, до светова — себе утиснути у биће, припадати му и прожети се њиме; кроз себе, до човека — ето његове мудрости. У поговору збирке Душан Матић је прецизно и тачно означио као „глас нежности” Огњановићеву песничку вокацију, али то је само једна његова димензија, само једна његова могућност.

Емотивно и мисаоно зрела, стилски кристализована, изузев местимично, ова је поезија показала своју снагу. Песник је сам свестан својих људских рањивости, али и снаге и слободе. Он је дијалектичар вечног и пролазног, бола и радости, слабости и снаге. Има песника који свирају на две-три жице, који су уски и програматски. Овај песник, мада дубоко свестан поетског чина и својих намера, на мало простора остварује сложену мисаоно — емотивну и стилску оркестрацију и то је једна од основних одлика које се могу утврдити и у површнијем критичком приступу његовој поезији.

Ова поезија не певуцка, не понавља се, не замуцкује, већ нуди изукрштане и сложене песничке смислове и универзалне ефекте. У хору многогласне, а местимично и наметљиве, наше савремене поезије издвојио се један чист песнички глас, самосвестан и себи довољан, свеж, снажан и луцидан.